

SODBA HRUSTELJ ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 75628/01)

SODBA

STRASBOURG

30. marec 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Hrustelj zoper Republiko Slovenijo

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. Hedigan, predsednik senata,

gospod B.M. Zupančič,

gospod L. Caflisch,

gospa M. Tsatsa-Nikolovska,

gospod E. Myjer,

gospod David Thór Björgvinsson,

gospa I. Ziemele, sodniki

in gospod V. Berger, sodni tajnik,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 9. marca 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 75628/01) proti Republici Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 31. julija 2000 vložil slovenski državljani gospod Darko Hrustelj (v nadaljevanju: pritožnik).
2. Pritožnika je zastopala Odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.
3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).
4. 8. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1971 in živi v Vitanju.

6. 28. aprila 1993 se je pritožnik poškodoval v nesreči pri delu. Pritožnikov delodajalec je imel sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici ZT.

7. 2. junija 1994 je pritožnik vložil tožbo proti ZT pri Temeljnem sodišču v Celju, Enoti v Slovenskih Konjicah in zahteval odškodnino v znesku 5.075.000 tolarjev (približno 21.000 eurov) za nastalo škodo.

1. januarja 1995 je zaradi reforme slovenskega sodstva pristojnost v zadevi pridobilo Okrožno sodišče v Celju.

V neugotovljenem času leta 1996 je bil predsednik senata imenovan na Višje sodišče v Celju in je bila zadeva dodeljena novemu sodniku.

Med 14. julijem 1994 in 27. marcem 1997 je pritožnik šestkrat zahteval, naj se določi narok za glavno obravnavo. V tem času je vložil šest pripravljalnih vlog in/ali predlagal dokaze.

Noben od šestih narokov za glavno obravnavo med 7. junijem 1995 in 2. oktobrom 1998 ni bil preložen na pritožnikov predlog.

Med postopkom je sodišče določilo sodnega izvedenca medicinske stroke.

Na zadnjem naroku je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je delno ugodila pritožnikovemu zahtevku, je bila pritožniku vročena 29. decembra 1998.

8. 31. decembra 1998 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju. Pritožila se je tudi ZT.

12. maja 1999 Višje sodišče v Celju obema pritožbama delno ugodilo in znižalo dosojeno odškodnino. Sodba je bila pritožniku vročena 17. julija 1999.

9. 30. julija 1999 je pritožnik vložil revizijo na Vrhovno sodišče. 14. aprila 2000 je zahteval izločitev enega od sodnikov.

1. julija 2000 je sodišče zavrnilo pritožnikovo revizijo.

Sodba je bila pritožniku vročena 17. julija 2000.

10. 27. julija 2000 je pritožnik vložil ustavno pritožbo.

11. junija 2001 je Ustavno sodišče pritožnikovo pritožbo zavrglo. Sklep je bil pritožniku vročen 4. julija 2001.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

11. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

12. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo glede nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

13. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

14. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da domača pravna sredstva niso učinkovita.

15. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam Belinger in Lukenda (Belinger v. Slovenija (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in Lukenda v. Slovenija, št. 23032/02, 6. oktober

2005).V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi Lukenda, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

16. Kar zadeva obravnavano zadevo, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi morale Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

17. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. Prvi odstavek 6. člena

18. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, na dan, ko je za Slovenijo začela veljati Konvencija, in se končalo 4. julija 2001, na dan, ko je bil pritožniku vročen sklep Ustavnega sodišča. Upoštevano obdobje je torej trajalo sedem let na štirih stopnjah sojenja.

19. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

20. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku. Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

21. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatiranje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve, ki jih je predložila Vlada, zavrnilo v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

22. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

23. 41. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

24. Pritožnik je zahteval 17.500 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

25. Vlada je zahtevku oporekala.

26. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja 1.000 EUR (eurov).

B. Stroški

27. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.360 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

28. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

29. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

30. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. razglša, da je pritožba dopustna;
2. razsoja, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;
3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;
4. razsoja:
 - a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati 1.000 EUR (tisoč eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
 - b) da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedene zneske linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke;
5. zavrne v preostalem delu pritožnikov zahtevek po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 30. marca 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger

John Hedigan
sodni tajnik

predsednik senata